

Številka: Up-699/05-22

Datum: 5. 7. 2007

O D L O Č B A

Ustavno sodišče je v postopku odločanja o ustavni pritožbi javnega zavoda A. A., Ž., ki ga zastopa B. B. – B., odvetnica v Z., na seji 5. julija 2007

o d l o č i l o:

1. Sklep Višjega sodišča v Kopru št. II Cp 483/2004 z dne 19. 4. 2005 in sklep Okrajnega sodišča v Sežani št. I 248/03 z dne 3. 9. 2004 se razveljavita v delu, ki se nanaša na zamudne obresti, ki tečejo po 1. 1. 2002.

2. Zadeva se vrne Okrajnemu sodišču v Sežani v novo odločanje.

O b r a z l o ž i t e v

A.

1. Okrajno sodišče v Sežani je v izvršilnem postopku s sklepom št. I 2003/00248 z dne 9. 7. 2003 zoper pritožnico dovolilo izvršbo na podlagi pravnomočne sodbe. Pritožnica je ugovarjala, da je vse obveznosti do upnikov poravnala. Pri tem se ni strinjala z ugotovljenim dejanskim stanjem v postopku, iz katerega izvira izvršilni naslov. Nasprotovala je višini obračunanih obresti, ker naj sodišče ne bi upoštevalo načela *ne ultra alterum tantum*, sodišče pa naj bi dovolilo tudi obrestovanje obresti. Okrajno sodišče je ugovor s sklepom št. I 248/03 z dne 3. 9. 2004 zavrnilo z obrazložitvijo, da priložena dokumentacija pritožničinih trditev o izvršenem plačilu terjatve ne izkazuje in da v postopek z izvršilnim naslovom v izvršilnem postopku ni več mogoče posegati. Glede obračuna zamudnih obresti pa se je sklicevalo na 1060. člen Obligacijskega zakonika (Uradni list RS, št. 83/01 – v nadaljevanju OZ), na uporabo Zakona o obligacijskih razmerjih (Uradni list SFRJ, št. 29/78 in nasl. – v nadaljevanju ZOR) ter na uporabo konformne metode. Višje sodišče je s sklepom št. II Cp 483/2004 z dne 19. 4. 2005 pritožbo pritožnice zavrnilo. Pritrdilo je razlogom prvostopenjskega sodišča in poudarilo, da je za razmerja, ki so nastala pred uveljavitvijo OZ, treba upoštevati določbe ZOR.

2. Pritožnica v ustavni pritožbi zatrjuje kršitev 22. in 25. člena Ustave. Sodiščema očita, da je njuno stališče o dolžnosti izplačila plače eni od upnic za čas, ko je bila že upokojena, nerazumno. Trdi, da nista upoštevali, da je pritožnica za upokojitev upnice izvedela šele po nastanku pravnomočnega izvršilnega naslova in da je to dejstvo lahko uveljavljala šele v izvršilnem postopku. Meni, da sta očitno napačni tudi stališči sodišč o obrestovanju obresti in o teku obresti po uveljavitvi oziroma Po njenem mnenju bi sodišči morali glede prenehanja teka obresti upoštevati določbe OZ in ne ZOR, ki naj bi se na podlagi Ustavnega zakona za izvedbo Temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 1/91-I – UZITUL) do uveljavitve OZ uporabljal le smiselno. Pri izračunu višine obresti naj bi sodišči uporabili napačno (konformno) metodo izračunavanja, saj naj bi zakonodajalec že leta 1995 s posebnim obrestnim zakonom uzakonil linearno metodo. Arbitrarna naj bi bila tudi ugotovitev pritožbenega sodišča, da je pritožnica pobot zatrjevala šele v pritožbi, kakor tudi njegovo

stališče, da bi pritožnica morala predložiti dodatno dokumentacijo o opravljenih plačilih. Sodišče naj ne bi pojasnilo, zakaj dokumentacija, ki naj bi jo predložila, ne zadošča. Pri tem naj tudi ne bi odgovorilo na pritožbene navedbe, ki jih pritožnica v ustavni pritožbi izčrpno povzema.

3. Ustavno sodišče je s sklepom št. Up-699/05 z dne 7. 11. 2006 ustavno pritožbo sprejelo v obravnavo. Ustavna pritožba je bila v skladu s 56. členom Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 15/94 – v nadaljevanju ZUstS) poslana Višjemu sodišču, v skladu z 22. členom Ustave pa nasprotnim strankam v izvršilnem postopku, vendar nanjo ni odgovoril nihče.

B.

4. Pritožnica je na podlagi pravnomočnega izvršilnega naslova upnikom dolgovala zneske plač in stroške postopka. Iz njenih navedb in obrazložitev izpodbijanih sklepov sodišč izhaja, da je pritožnica na podlagi pravnomočne sodbe z dne 6. 5. 1999, ki ji je nalagala plačilo neizplačanih plač in stroškov postopka, terjatev v juliju in avgustu 1999 delno poravnala. Upniki so zato delno plačilo poračunali v skladu s 313. členom ZOR, nato pa na dan tega poplačila določili novo glavnico tako, da so preostanek zapadlih, pa neplačanih obresti prišteli k neplačani glavnici. V izvršilnem postopku je sodišče s sklepom dovolilo izvršbo za to glavnico z zakonskimi zamudnimi obrestmi od dneva obračuna nove glavnice, tj. od 1. 9. 1999 do plačila. Ugovor pritožnice je prvostopenjsko sodišče zavrnilo, pritožbeno sodišče pa je takšno odločitev potrdilo. Pritožnica z ustavno pritožbo slednja sklepa izpodbija v celoti.

5. V skladu s prvim odstavkom 50. člena ZUstS Ustavno sodišče preizkusi le, ali so bile z izpodbijano sodno odločbo kršene človekove pravice ali temeljne svoboščine. Zato pritožnica ustavne pritožbe ne more utemeljiti z navedbami, ki po vsebini pomenijo zgolj ugovor zmotne uporabe materialnega prava, saj Ustavno sodišče ni instanca sodiščem, ki odločajo v sodnih postopkih. Takšne so pritožnične navedbe o nepravilni uporabi metode za izračun zamudnih obresti(1) in o uporabi 313. člena ZOR.

6. Pomemben pa je očitok pritožnice, da sta očitno napačni stališči sodišč glede teka zamudnih obresti po uveljavitvi OZ, tj. po 1. 1. 2002. Pritožnica je namreč že v izvršilnem postopku ugovarjala, da glede višine obresti sodišče ni upoštevalo 376. člena oziroma Takšen ugovor je sodišče prve stopnje v obrazložitvi izpodbijanega sklepa zavrnilo, sklicujoč se na 1060. člen OZ in uporabo določb ZOR, ki ne določa omejitve teka zamudnih obresti. Enak očitok pa je iz vsebinsko enakega razloga zavrnilo tudi Višje sodišče. Sodišči sta torej svojo odločitev v tem delu oprli na 1060. člen OZ, ki je bil delno razveljavljen z odločbo št. U-I-300/04 z dne 2. 3. 2006 (Uradni list RS, št. 28/06 in OdlUS XV, 19). Ustavno sodišče je s to odločbo presodilo, da je navedena določba v neskladju z drugim odstavkom 14. člena Ustave, kolikor se za zamudne obresti iz obligacijskih razmerij, nastalih pred njegovo uveljavitvijo, ki tečejo po 1. 1. 2002, uporablja 277. člen ZOR, čeprav so obresti že dosegle ali presegle glavnico. Ta odločba je bila sprejeta po izdaji izpodbijanih sklepov. Zakon ali del zakona, ki ga je Ustavno sodišče razveljavilo, se po 44. členu ZUstS sicer ne uporablja za razmerja, nastala pred dnem, ko je razveljavitev začela učinkovati, če do tega dne o njih ni bilo pravnomočno odločeno. Vendar pa je Ustavno sodišče že sprejelo stališče, da razveljavitev zakona učinkuje tudi na pravnomočno urejena pravna razmerja, če je bila zoper posamični akt pravočasno vložena ustavna pritožba.²

7. Ustavno sodišče je v zadevi št. Up-227/05, v kateri je bil pravnomočni izvršilni naslov izdan pred uveljavitvijo OZ, izvršba na podlagi navedenega izvršilnega naslova pa je bila dovoljena po uveljavitvi OZ, presodilo, da je treba odločbo št. U-I-300/04 uporabiti tudi v navedeni zadevi. Ocenilo je, da je s pravnomočno sodbo v delu, ki se nanaša na tek zamudnih obresti od zapadlosti do plačila, sicer pravnomočno odločeno o dolžnikovi

obveznosti plačila zamudnih obresti po temelju, da pa o višini terjatve iz naslova zamudnih obresti s sodbo še ne more biti pravnomočno odločeno, ker trenutek plačila obveznosti ni znan oziroma določen vnaprej, pač pa o tem odloči izvršilno sodišče, ki pri tem upošteva dan plačila in vsa pravila, ki urejajo višino zamudnih obresti. Ker sta tako izvršilno kot tudi drugostopenjsko sodišče svojo odločitev oprli na pozneje delno razveljavljeno določbo OZ, je Ustavno sodišče presodilo, da je bila pritožnici kršena pravica iz drugega odstavka 14. člena Ustave.

8. Takšen je tudi obravnavani primer. Prvostopenjsko sodišče je namreč že po uveljavitvi OZ s sklepom z dne 9. 7. 2003 dovolilo izvršbo na podlagi izvršilnega naslova z dne 6. 5. 1999 za plačilo glavnice z zamudnimi obrestmi od 1. 9. 1999 do plačila. Enako je storilo tudi Višje sodišče v sklepu o zavrnitvi pritožnične pritožbe. Svojo odločitev o ugovoru pritožnice, ki je zatrjevala, da bi sodišče pri dovolitvi izvršbe moralo upoštevati 376. člen OZ, sta sodišči oprli na 1060. člen OZ, ki ga je, kot je bilo že rečeno, Ustavno sodišče delno razveljavilo.

9. Ker izpodbijana sklepa v obravnavani zadevi temeljita na določbi, ki jo je Ustavno sodišče delno razveljavilo, je bila pritožnici kršena pravica iz drugega odstavka 14. člena Ustave. Zato je bilo treba izpodbijana sklepa v delu, ki se nanaša na tek zamudnih obresti po 1. 1. 2002, razveljaviti (1. točka izreka) in zadevo vrniti sodišču prve stopnje v novo odločanje (2. točka izreka). V novem postopku bo sodišče moralo ugotoviti, koliko so znašale zapadle, pa neplačane zamudne obresti ob uveljavitvi oziroma Na podlagi teh izračunov pa bo sodišče moralo ugotoviti tudi, ali so na dan 1. 1. 2002 obresti že dosegle ali presegle glavnico ter odločiti skladno z odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-300/04. Če so zapadle, pa neplačane obresti že dosegle glavnico ali jo presegle, bo moralo sodišče upnikom dosoditi le zamudne obresti, ki so se natekle do navedenega dne.

10. Kolikor pritožnica v ustavni pritožbi kršitve 22. in 25. člena Ustave očita odločitvam sodišč o plačilu glavnice, Ustavno sodišče ocenjuje, da so ti očitki neutemeljeni, saj sodiščema ni mogoče očitati arbitrarnosti, ravno tako pa tudi ne pritožbenemu sodišču, da ni odgovorilo na vse pritožbene navedbe. Že prvostopenjsko sodišče je razumno pojasnilo, zakaj pritožnica dejstva upokojitve ene od upnic v izvršilnem postopku ne more uveljavljati, in tudi, zakaj ni prišlo do odstopa terjatve pritožnici, na podlagi katerega bi lahko uveljavljala zmanjšanje terjatve. Pritožbeno sodišče je tem razlogom pritrdilo in še dodatno pojasnilo, da pritožnica terjatve, ki ni prešla nanjo, ni mogla pobotati s svojo terjatvijo. Prvostopenjsko sodišče je tudi pojasnilo, da pritožnica ni izkazala zatrjevanih preplačil terjatve, saj iz priložene pritožnične dokumentacije (razen iz dveh dokazil) ni razvidno, katere terjatve so bile poravnane in komu, ter da je dokazno breme glede tega na pritožnici. Tem razlogom je v celoti pritrdilo tudi pritožbeno sodišče. To pa zadošča zahtevi iz 22. in 25. člena Ustave. Če se pritožbeno sodišče namreč strinja s presojo prvostopenjskega sodišča in je ob tem že obrazložitev sodišča prve stopnje dovolj izčrpna, stranka pa v pravnem sredstvu ne uveljavlja novih argumentov, ni treba, da pritožbeno sodišče ponavlja razloge prvostopenjskega sodišča.

C.

11. Ustavno sodišče je sprejelo to odločbo na podlagi prvega odstavka 59. člena ZUstS v sestavi: predsednik dr. Janez Čebulj ter sodnice in sodniki dr. Zvonko Fišer, dr. Franc Grad, Lojze Janko, mag. Marija Krisper Kramberger, Milojka Modrijan, dr. Mirjam Škrk in Jože Tratnik. Odločbo je sprejelo s sedmimi glasovi proti enemu. Proti je glasovala sodnica Modrijan.

Predsednik
dr. Janez Čebulj l.r.

---

¹ Tako Ustavno sodišče že v odločbi št. Up-227/05 z dne 24. 5. 2007 (Uradni list RS, št. 50/07).

² Tako odločbi št. Up-252/96 z dne 30. 9. 1999 (Uradni list RS, št. 86/99 in OdlUS VIII, 293) in št. Up-295/97 z dne 13. 10. 1999 (OdlUS VIII, 294).